



Lyngen kommune

ADMINISTRASJONSSJEFEN

Miljøverndepartementet

Postboks 8013 Dep

0030 OSLO

Deres ref:	Vår ref: 05/00464-4 (må oppgis ved senere henvendelser i saken)	Saksbeh: Even Kristiansen 77 70 13 91	Arkivkode: K47	Dato: 25.05.2005
------------	--	--	-------------------	---------------------

HØRING-UTKAST TIL FORSKRIFT OM ROVVILTERSTATNING FOR HUSDYR OG TAMREIN.

Viser til høring- utkast til forskrift om rovvilterstatning for husdyr og tamrein.

Saken skal opp til behandling i formannskapet i Lyngen kommune 26.05.05.

Innstilling til vedtak oversendes elektronisk og det taes forbehold om administrasjonssjefens innstilling til vedtak godkjennes av formannskapet.

Forslag til vedtak oversendes elektronsikk innen høringsfristen..

Med hilsen

Even Kristiansen
jordbrukssjef

LYNGEN KOMMUNE

MØTEBOK

BEHANDLINGSORGAN	MØTE DATO	SAKNR.
formannskapet	26.05.05	047/05

DATO:	ARKIV NR.	SAKSMAPPENR.	SAKSBEHANDLER :
19.05.2005	K47	05/00464 3	Even Kristiansen

OVERSKRIFT PÅ SAKEN:

HØRING-UTKAST TIL FORSKRIFT OM ROVVILTERSTATNING FOR HUSDYR OG TAMREIN.

SÆRLOVSHJEMMEL :

Sakens dokumenter:

- | | | |
|---|---|-----------------------------|
| U | HØRING-UTKAST TIL FORSKRIFT OM ROVVILTERSTATNING FOR HUSDYR OG TAMREIN. | Flere registrerte mottakere |
| I | HØRINGSUTTALELSE- UTKAST TIL FORSKRIFT OM ROVVILTERSTATNING FOR HUSDYR OG TAMREIN | Lyngen sau- og geit |
| S | HØRING-UTKAST TIL FORSKRIFT OM ROVVILTERSTATNING FOR HUSDYR OG TAMREIN. | |

Vedlegg:

- 1 Utkast til forskrift om rovvilterstatning for husdyr og tamrein.
- 2 Kommentar til utkast til forskrift om rovvilterstatning for husdyr og tamrein.
- 3 Forhåndsutbetalt risikoerstatning- eksempler på beregning
- 4 Høringsuttalelse- Fylkesmannen i Nordland
- 5 Uttalelse fra Nordland Bonde & Småbrukerlag- utkast til forskrift om rovvilterstatning for husdyr og tamrein.
- 6 Uttalelse fra Norsk Sau og Geit- erstatning for tap av beitedyr forårsaket av freda rovvilt.
- 7 Høringsuttalelse- Utkast til forskrift om rovvilterstatning for husdyr og tamrein- Lyngen sau - og geit

Saksopplysninger:

Miljøverndepartementet sender med dette forslag til ny forskrift om rovvilterstatning for husdyr og tamrein på høring. Forskriften, som har hjemmel i viltloven, skal etter planen tre i kraft 1. mars 2006. Forslaget er en direkte oppfølging av Stortingets behandling av rovviltmeldingen gjennom Innst. S. nr. 174 (2003-2004).

Vi ber høringsinstansene om å sende svar til departementet **senest innen 25. mai 2005.**

Høringsutkast til forskrift om rovvilterstatning for husdyr og tamrein ble sendt ut til Jægervatn/ Russelv sankelag, Kjosen/ Fastdalen sauesankelag, Lyngsalpene sausankelag, Svendsby sausankelag og Lyngen sau – og geit. Lyngen sau – og geit har kommet med innspill til forskrift om erstatning for husdyr og tamrein innen fristen.

Formålet med erstatningsforskriften er todelt. For det første er det et mål at driftsenheter med husdyr og tamrein skal få erstattet sitt økonomiske tap når rovvilt skader eller dreper dyr. For det andre skal erstatningsordningen motivere driftsenheten til å iverksette effektive forebyggende tiltak. Erstatningsordningen er utformet på en slik måte at det skal være lønnsomt for den enkelte driftsenhet å tilpasse seg slik at rovviltskade reduseres mest mulig.

Ny erstatningsordning skal utformes innenfor den økonomiske rammen av dagens erstatningsordning til husdyr og tamrein. Videre skal ordningen som forutsatt presenteres for Stortinget som en egen sak i forbindelse med statsbudsjettet for 2006.

Nærmere om den foreslåtte erstatningsordningen

Driftsenhetens tap som følge av rovvilt skal erstattes gjennom en samlet og helhetlig erstatningsordning som vil bestå av følgende hovedelementer:

1. Forhåndsutbetalt risikoerstatning
2. Erstatning for dokumentert rovviltskade
3. Erstatning for udokumentert rovviltskade

Forhåndsutbetalt risikoerstatning

Stortingets flertall uttalte ved behandlingen av St.meld. nr. 15 (2003-2004) at erstatningsordningen for rovviltskader "*skal innrettes slik at en betydelig del av erstatningene gis som forhåndsutbetaling som insentiv til iverksettelse av forebyggende tiltak...*" (Innst. S. nr. 174 (2003-2004) s. 12). Forskriftsutkastet §§ 8 og 9 inneholder regler om slik erstatning, som etter forskriften betegnes som "risikoerstatning". Selve begrepet "risikoerstatning" defineres i utkastet § 3 som "forhåndserstatning for rovviltskade, beregnet på grunnlag av risikoen for rovviltskade som erfaringsmessig oppstår i områder med forekomst av rovvilt".

Kjernen i risikoerstatningen er at den er en *forhåndserstatning*, som fastsettes ved beitesesongens eller reindriftsårets begynnelse, og som baseres på dokumenterte data om rovviltforekomst og rovviltskade i et område. Utgangspunktet er dermed at erstatningen gis for rovviltskade som forventes å oppstå, men uten at skaden må dokumenteres konkret i etterkant. I tillegg utbetales risikoerstatningen på et tidspunkt som gjør driftsenheten i stand til å iverksette forebyggende tiltak så langt det er mulig.

Risikoerstatning fastsettes for sau og tamrein. Øvrige husdyr har ikke et skadeomfang som gir grunnlag for en slik forhåndsutbetalt erstatning. For rovviltskade på øvrige husdyr vil det kun utbetales erstatning for dokumentert rovviltskade og erstatning for udokumentert rovviltskade, jf. utkastet §§ 11 til 14.

Risikoerstatning fastsettes konkret for den enkelte driftsenhet, men erstatningens størrelse skal følge av en egen forskrift som fastsetter risikofaktoren i et nærmere avgrenset område, og en sats per dyr, jf. kommentarene til §§ 8 og 9. Denne forskriften vil etter planen bli sendt på høring i løpet av vinteren 2005/2006. Det er likevel allerede nå utformet noen regneeksempler, jf. vedlegg 1, som kan bidra til å belyse effektene av en ny erstatningsordning for driftsenheter med tap grunnet rovvilt. Eksempelene bygger på en utredning som er utarbeidet av Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF) på oppdrag fra Direktoratet for naturforvaltning.

Erstatning for dokumentert rovviltskade

St.meld. nr. 15 (2003-2004) har som utgangspunkt at "*dagens ordning med full erstatning for alle dokumenterte rovvilttap skal videreføres*" (s. 123). Dette følger også av viltloven § 12 a. Regler om erstatning for dokumentert rovviltskade finnes i utkastet § 11. Denne paragrafen er en videreføring av gjeldende regler med hensyn til dokumenterte tap. I motsetning til risikoerstatningen, fastsettes og utbetales erstatning for dokumentert rovviltskade *etter at skaden har oppstått*.

Erstatning for udokumentert rovviltskade

Stortinget uttalte ved behandlingen av St.meld. nr. 15 (2003-2004) at det i tillegg til en ordning med forhåndsutbetalt erstatning skal gis "*skjønnsmessig erstatning for udokumentert tap*" (Innst. S. nr. 174 (2003-2004) s. 12). En slik ordning er nedfelt i utkastet §§ 12 til 14. Ordningen skal for det første fange opp tilfeller der det ikke kan påregnes at det vil oppstå rovviltskader eller der det ikke er registrert fast forekomst av aktuell rovviltart (jf. utkastet § 13 bokstav a), men der slik skade likevel har oppstått. For det andre skal ordningen fange opp tilfeller der det er gjennomført forebyggende tiltak med dokumentert skadereduserende effekt, men der det likevel har oppstått rovviltskade (jf. utkastet § 13 bokstav b).

Som ved dokumentert rovviltskade, fastsettes og utbetales erstatning for udokumentert rovviltskade *etter* at skaden har oppstått. Det må søkes Fylkesmannen særskilt om slik erstatning.

Utkast til forskrift

Forskrift om rovvilterstatning for husdyr og tamrein

Fastsatt ved kongelig resolusjon ... med hjemmel i lov 29. mai 1981 nr. 38 om viltet § 12 a. Fremmet av Miljøverndepartementet.

Kapittel I Generelle bestemmelser

§ 1 Formål

Formålet med denne forskriften er å erstatte økonomisk tap som følge av rovviltskade og bidra til å minske risikoen for rovviltskade.

§ 2 Rett til erstatning

En driftsenhet med husdyr eller tamrein har rett til full erstatning for økonomisk tap ved rovviltskade i samsvar med reglene i denne forskrift. Erstatningen fastsettes som forhåndserstatning for risikoen for rovviltskade i et område eller på grunnlag av dokumentert rovviltskade. Erstatningen kan også fastsettes på grunnlag av udokumentert rovviltskade når nærmere vilkår i §§ 12 til 14 er oppfylt. Erstatningen skal dekke både verdien av drepte eller skadde dyr og følgekostnader.

§ 3 Definisjoner

I denne forskrift menes med:

- a. *rovvilt*: gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn
- b. *husdyr*: sau, geit, storfe, hest, gjeterhund, vokterhund og jakthund i bruk under lovlig jakt, lovlig trening eller jakthundprøver
- c. *tamrein*: rein som inngår i reindrift som utøves i samsvar med lov 9. juni 1978 nr. 49 om reindrift
- d. *driftsenhet*: et foretak som er ansvarlig for husdyrhold med sau, geit eller storfe, en driftsenhet for tamrein, herunder et tamreinlag, eller den som er ansvarlig for hest eller hund som faller inn under bokstav b

- e. *rovviltskade*: husdyr eller tamrein som er skadet eller drept av rovvilt
- f. *risikoerstatning*: forhåndserstatning for rovviltskade, beregnet på grunnlag av risikoen for rovviltskade som erfaringsmessig oppstår i områder med forekomst av rovvilt
- g. *risikofaktor*: størrelse for risiko for rovviltskade beregnet ut fra dokumentert forekomst av rovvilt i et konkret område og dokumentert rovviltskade i området

Kapittel II Alminnelige krav

§ 4 Hvem har rett til erstatning

En driftsenhet for husdyrhold har kun rett til erstatning etter denne forskrift når enheten oppfyller kravene for å motta produksjonstillegg for husdyrhold etter jordbruksavtalen. Første punktum gjelder ikke når driftsenheten er en værring, avslag eller tilsvarende, eller når kravet gjelder erstatning for hest eller hund.

En driftsenhet for tamrein har kun rett til erstatning når vilkårene for tilskudd til driftsenheter og tamreinlag etter reindrifftsavtalen er oppfylt, herunder kravet om å overholde øvre reintall der dette er fastsatt og om at reindrifften skal utøves i samsvar med til enhver tid gjeldende lover og forskrifter for næringen. Rendalen Renselskap omfattes ikke av erstatningsordningen.

§ 5 Krav til dyrehold og aktsomhetsplikt

Erstatning kan bare gis når dyreholdet er i samsvar med de krav som følger av lov 20. desember 1974 nr. 73 om dyrevern og tilhørende forskrifter.

For å få erstatning er det videre et krav at driftsenheten har handlet aktsomt og gjort det som med rimelighet kan forventes for å avverge eller redusere rovviltskade, vurdert i forhold til risikoen for slik skade i det aktuelle området. Fylkesmannen kan gi nærmere retningslinjer om aktsomhetsplikten og om hva som kan anses som rimelige tiltak.

Når det gjelder retten til risikoerstatning kan overholdelse av plikten etter første og annet ledd vurderes ut fra driftsenhetens opptreden i foregående år.

§ 6 Avgrensning i tid

Erstatning for sau, geit, storfe og hest gis kun for dyr som drepes eller skades i perioden 1. mai til 1. november.

§ 7 Merking av hund

Erstatning for rovviltskade på hund kan bare gis når hunden er ID-merket med chips eller øretatovering.

Kapittel III Risikoerstatning

§ 8 Rett til risikoerstatning

En driftsenhet med sau eller tamrein har rett til risikoerstatning for beiteområder der det er fastsatt en risikofaktor større enn null.

§ 9 Beregning av risikoerstatning

Fylkesmannen fastsetter risikoerstatningen etter søknad fra den enkelte driftsenhet i henhold til en fastsatt risikofaktor i området og en sats for det enkelte beitedyr. Risikoområder med tilhørende risikofaktor og satser per dyr fastsettes av Direktoratet for naturforvaltning ved forskrift. Forskriften skal bygge på data fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt, dokumenterte rovviltobservasjoner godkjent av Statens naturoppsyn samt dokumentert rovviltskade, jf § 11, første ledd.

Kap IV Erstatning for oppstått rovviltskade

§ 10 Varslingsplikt

Driftsenheten har plikt til å bidra til at rovviltskade avdekkes så tidlig som mulig. Dette innebærer at driftsenheten skal varsle Statens naturoppsyn straks den blir kjent med et skadetilfelle.

§ 11 Erstatning for dokumentert rovviltskade

Statens naturoppsyn skal, når det er kjent med en mulig rovviltskade, vurdere om skaden skal regnes som dokumentert rovviltskade. Skaden skal bare regnes som dokumentert rovviltskade når det er overveiende sannsynlig at rovvilt er årsaken til skaden. Erstatning som følge av dokumentert rovviltskade fastsettes av fylkesmannen for den enkelte driftsenhet uten at det kreves nærmere søknad.

Erstatning for dokumentert rovviltskade på husdyr og tamrein ytes etter satser som fastsettes av Direktoratet for naturforvaltning.

§ 12 Søknad om erstatning for udokumentert rovviltskade

Driftsenheten kan etter søknad kreve erstatning for udokumentert rovviltskade etter §§ 13 og 14. Dette gjelder både i tilfeller der skaden ikke anses som dokumentert rovviltskade etter § 11 første ledd, og i tilfeller der skade ikke har vært oppdaget tidligere. Fylkesmannen treffer vedtak om erstatning for udokumentert rovviltskade i samsvar med reglene i kapittel II og §§ 13 og 14.

Driftsenheten skal gi riktige og nødvendige opplysninger for å underbygge kravet om erstatning. Dette kan også innebære å gi erstatningsmyndigheten tilgang til grunnlagsdata utover de krav som er nedfelt i søknadsskjemaet for erstatning.

§ 13 Vilkår for erstatning for udokumentert rovviltskade

Erstatning for udokumentert rovviltskade kan bare gis når

- a. skaden oppstår i et område der risikofaktoren er satt til null eller der det ikke er registrert fast forekomst av den aktuelle arten eller
- b. driftsenheten, til tross for at det er gjennomført forebyggende tiltak med dokumentert skadereduserende effekt, likevel har skade som ikke kan dokumenteres som rovviltskade.

§ 14 Fastsetting av erstatning for udokumentert rovviltskade

Ved avgjørelsen av om erstatning for udokumentert rovviltskade skal gis og ved fastsetting av omfanget av erstatningen skal det særlig tas hensyn til:

- a. om skaden har skjedd i et område eller på et tidspunkt som kan knyttes opp mot tilfeller med dokumentert rovviltskade etter § 11,
- b. om skademønsteret er sammenfallende med kunnskap om og erfaring med rovviltskade og
- c. hvordan forebyggende tiltak er gjennomført i driftsenheten.

Dersom erstatning ytes i medhold av denne bestemmelsen, skal det gjøres fradrag for påregnelige tap av andre årsaker. Det skal også gjøres fradrag for utbetalt risikoerstatning og erstatning for dokumentert rovviltskade.

Erstatning for udokumentert rovviltskade ytes etter de samme satser som gjelder for erstatning for dokumentert rovviltskade, jf. § 11 annet ledd.

§ 15 Forholdet til risikoerstatning etter kapittel III

Rett til erstatning for oppstått rovviltskade gjelder uavhengig av retten til risikoerstatning etter kapittel III, med de begrensninger som følger av § 14 annet ledd.

Kap V Administrasjon og øvrige bestemmelser

§ 16 Søknadsskjema og søknadsfrist for erstatning for husdyr

Krav om risikoerstatning for rovviltskade på sau skal fremmes på eget søknadsskjema med søknadsfrist 20. januar.

Søknad om erstatning for udokumentert rovviltskade på husdyr skal fremmes på skjema fastsatt av Direktoratet for naturforvaltning. Søknad sendes fylkesmannen i søkerens bostedsfylke innen 1. november i skadeåret.

§ 17 Søknadsskjema og søknadsfrist for erstatning for tamrein

Krav om risikoerstatning for rovviltskade på tamrein skal fremmes på eget søknadsskjema med søknadsfrist 1. april. Kravet sendes Reindrifftsforvaltningen som kvalitetssikrer tallmaterialet for vedkommende driftsenhet.

Søknad om erstatning for udokumentert rovviltskade på tamrein skal fremmes på skjema fastsatt av Direktoratet for naturforvaltning og Reindrifftsforvaltningen. Søknaden sendes innen 1. april til Reindrifftsforvaltningen. Reindrifftsforvaltningen sikrer at de nødvendige opplysninger for å behandle søknaden etter forskriften foreligger, og at opplysningene er i samsvar med Reindrifftsforvaltningens egen kunnskap.

Reindrifftsforvaltningen videresender søknaden til fylkesmannen innen 1. juni.

§ 18 Utbetaling av erstatning

Erstatning skal utbetales innen følgende frister:

- a. risikoerstatning for sau: så tidlig som mulig i beitesesongen.
- b. risikoerstatning for tamrein: så tidlig som mulig i reindrifftsåret.

- c. erstatning for oppstått rovviltskade på husdyr: som hovedregel innen 31. desember i skadeåret
- d. erstatning for oppstått rovviltskade på tamrein: som hovedregel innen 1. august etter det reindriftsåret da skaden oppsto.

Ved dokumentert rovviltskade på tamrein der driftsenheten er ukjent, utbetales erstatning til reindriftsfondet for vedkommende reinbeitedistrikt.

§ 19 Krav om tilbakebetaling

Utbetalt erstatning kan kreves tilbakebetalt dersom det er gitt feilaktige, mangelfulle eller misvisende opplysninger. Det samme gjelder dersom utbetalingen skyldes feil fra myndighetenes side og erstatningsmottaker burde ha forstått dette.

Når tilbakebetaling av et krav i henhold til første ledd ikke skjer rettidig, kan kravet motregnes i erstatning som eventuelt tilkjennes senere.

§ 20 Erstatning for andre husdyrarter i særlige tilfeller

Fylkesmannen kan etter søknad fra dyreeieren i særlige tilfeller gi erstatning for rovviltskade på andre husdyrarter enn de som er nevnt i § 3 bokstav b. Et vilkår for å ta slike søknader under behandling er at en undersøkelse i samsvar med § 11 første ledd har påvist at rovvilt er skadevolderen. Erstatningen ytes i slike tilfeller etter satser som fastsettes av fylkesmannen.

§ 21 Erstatning for skade forvoldt av andre rovviltarter

Fylkesmannen kan gi erstatning når det ved en undersøkelse i samsvar med § 11 første ledd er påvist at andre fredede rovviltarter enn de som er nevnt i § 3 bokstav a har drept eller skadet tamrein eller husdyrarter som nevnt i § 3 bokstav b.

Kap VI Klage, dispensasjon og ikrafttredelse

§ 22 Klageadgang

Fylkesmannens enkeltvedtak om erstatning etter kapittel III eller IV kan påklages til Direktoratet for naturforvaltning i henhold til forvaltningslovens regler.

§ 23 Dispensasjon

Direktoratet for naturforvaltning kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene i denne forskrift.

§ 24 Myndighet til å endre forskriften

Miljøverndepartementet kan vedta endringer i denne forskrift.

§ 25 Ikrafttreden

Denne forskrift trer i kraft _____. Samtidig oppheves:

- Forskrift 2. juli 1999 nr. 720 om erstatning for tap og følgekostnader når husdyr blir drept eller skadet av rovvilt
- Forskrift 4. mai 2001 nr. 468 om erstatning for tap og følgekostnader når tamrein blir drept eller skadet av rovvilt

Administrasjonens vurderinger:

Lyngen kommune ser et sterkt behov for å stimulere til iverksetting av forebyggende tiltak. Det forventes at foreslåtte ordning vil stimulere til dette.

Det er viktig at dyre eierne oppfatter erstatningsordningen som rettferdig mht til erstatningsutmålingen for d ulike besetningene / driftsenhetene. Rovviltforekomsten vil være et sentralt grunnlag for hvor mye som kan erstatning som kan ytes. Beiteområdene i vil deles opp fra 0- i risiko i områder der det ikke er fast eller tilfeldig forekomst av noe rovvilt til 10 i risiko med alle rovvilt artene.

Lyngen kommune vil ut fra de foreslåtte risiko kriteriene få en lav faktor med bakgrunn i at det ikke er påvist noen stasjonær stamme av de 4- store rovdyr artene. I Lyngen er det påvist fast stamme kongeørn og det er dokumentert at den har gjort skade på sau. I beregningen for risikofaktor med bakgrunn i kongeørn forekomst bør risiko verdien settes 2 for kommunen.

§ 6 Avgrensing i tid.

Erstatning kan bare ytes i perioden 1. mai- 1. november vil ikke harmonere med de regionale miljøforskriftene der det stimuleres til økt satsning på ekstensive raser, som uteganger sau og storfe. Ved tap av vil de ikke omfattes av erstatningsordningen. Lyngen kommune tilrår til at utegangersau og ekstensive storferaser gis unntak for § 6.

Det anbefales at det foretaes en reel evaluering av ordningen etter at den har virket en kort tid.

Administrasjonssjefens innstilling til vedtak:

Lyngen kommune vil ut fra de foreslåtte risiko kriteriene få en lav faktor med bakgrunn i at det ikke er påvist noen stasjonær stamme av de 4- store rovdyr artene. I Lyngen er det en fast og økende stamme av kongeørn og havørn. Det er påvist fast stamme kongeørn og det er dokumentert at den har gjort skade på sau. I beregningen for risikofaktor med bakgrunn i kongeørn forekomst bør risiko verdien settes 2 for kommunen.

§ 6 Avgrensing i tid.

Erstatning kan bare ytes i perioden 1. mai- 1. november vil ikke harmonere med de regionale miljøforskriftene der det stimuleres til økt satsning på ekstensive raser. Uteganger sau og storfe. Ved tap av vil de ikke omfattes av erstatningsordningen. Lyngen kommune tilrår til at utegangersau og ekstensive storferaser gis unntak for § 6.

Det anbefales at det foretaes en reel evaluering av ordningen etter at den har virket en kort tid.